

מה קורה כאשר כתב „העולם הזה“ מבקש לכתוב סיפור מבודד לקראת פורים

חשבון = הנפש של העדלאידע

— זאת שמעון צבר —

אחשוורוש, המן ושות' במה ממלאים את דון קישוט

ההומור שלי לא נתן לי מנוח. סוף-סוף כספי העדלאידע אינם כספים פרטיים; ואם משהו באמת לא בסדר, צריך להתריע על זה ולא להסתתר מאחורי נימוקים של סלידה אישית.

איך שלא יהיה, כדי לצאת ידי חובה, וידי חובה בלבד, הלכתי לאחד הפקידים החשודים במימון, שהוא במיקרה ידידי שלי, ושאלתי אותו, כיצד הוא מסביר שהעלו את תקציב העדלאידע השנה בארבעים אלף לירות יותר מהשנה שעברה אף-על-פי שמש-משמים בכל החומרים שנשארו. כשרק שמע הפקיד החשוב הזה במה מדובר, מיד אמר לי: „שמע, שמעון. עשה לי טובה אישית. אל תערבב אותי בעניין הזה. עשה מה שאתה רוצה ואם משהו לא בסדר, אני לא רוצה לתפוס על אף אחד — אבל אותי תעזוב, ובכלל, בשביל מה אתה צריך אותי? לך לגולדשטיין, סגן יושב ראש העירייה, שהוא ממונה על העדלאידע, ושם תוכל לשאול שאלות. אבל אותי תוציא מהעניין.“ ומשונה מאוד. זה כבר האיש השני תוך יומיים שבבקש ממני לא לגלות את שמו ולהוציא אותו מהעניין. כאילו שאני עומד לפוצץ פצצה אטומית.

הלכתי למסיבת העתונאים. הבאתי אתי מצלמה, כדי לצלם את פורמן, אף-על-פי שעוד לא ידעתי בשביל מה; אבל אמרתי לעצמי שכדאי לעשות זאת, על כל מיקרה שלא יבוא. ישבתי במסיבה ושתיית תה. בעוגה לא העזתי לגעת, כדי שלא יאמרו עלי אחרי-כך שירקתי אל הבאר ממנה אכלתי עוגה. צילמתי את גרשון פורמן, שנראה קצת חיוור, ורשמתי כמה דברים שנאמרו באותו מעמד על-ידי גולדשטיין, והנהה נגמרה המסיבה. עמדתי ללכת — והנה קורא לי פורמן ומבקש ממני להשאר רגע כי הוא רוצה לדרב אתי.

„אתה חושב שמעתי?“

אינני יודע בשביל מה אתה צריך את כל זה, פתח פורמן. אתה סתם נובר בתוך העניין. האם אתה באמת חושב שאני מעלתי?“

עניתה לו שאינני יודע ושהו בדיוק מה שאני רוצה לברר, ואני לא יודע מה הוא מתרגש כל-כך. אם העניינים בסדר — אז אין לו כל מקום לדאגה, ושום חיסוס של העולם הזה לא צריך להטיל עליו אימה. אילו לא הפאניקה שתקפה אותו עצמו, לא הייתי מעלה בדעתי בכלל לברר. הייתי כותב קוצו של צבר מצחיק, על הבובות וכיוצא בזה, ובכך היה נגמר תפקידי. המשכנו לדוש במקצת בנושא. עד שפורמן אמר פיתאום שהוא מוכן לתת לי לעיין בדו"ח הכספי של העדלאידע, בתנאי שלא אפרסם ממנו כלום. אמרתי לו שזה בדיוק מה שרציתי לבקש ממנו, אבל אני מוכן להבטיח שלא אפרסם דבר מן הדו"ח, רק

לפני זמן מה, הטילה עלי המערכת לכתוב כתבה קלילה ומבדרת על העדלאידע. הרמתי שפופרת הטלפון וקבעתי פגישה עם מר גרשון פורמן, ראש מדור האירועים בעיריית תל-אביב, הממונה על ביצוע העד-לאידע. בינתיים, עד שתצא הפגישה אל הפועל, הלכתי לראות איך עושים את הבר-בות הגדולות בתהלוכה. הלכתי וראיתי איך ממלאים את ישבנו של אחשוורוש בסמרטוטים ישנים, איך מדביקים גליונות מעדיב לנוער ישנים על בטנו של המן הרשע, ואיך צובעים בשחור את זקנו של דון קישוט, שאף הוא משתתף בתהלוכה.

אחרי שראיתי את הבובות, הלכתי לפגיש עם פורמן. שוחחנו בלבביות על מסלול העדלאידע ועל חלקי התוכנית, ואתרי-כך לקח אותי אורי, סגנו של פורמן, לבית-הספר ב'נו, לפגוש את הציירת פרידל — שהיא הממונה על העדלאידע מכהנה אמנותית. אחרי שראיתי ושמעתי הכל, חזרתי למע-רכת והעורך שאל אותי: „גו, יש חומרי?“ עניתה לו שהחומר הוא לא כל כך אי-אי-איי, אבל עם קצת מאמץ אפשר לעשות ממנו קוצו של צבר בינוני, והלכתי הביתה לעבוד. למחרת בצצה אורי, בעודי עובד על החומר, והנה מגיעות אלי שמועות מורדות. מגיעות אלי שמועות שגרשון פורמן משתולל. מסי-תובב בין עובדי העדלאידע ומחפש את האיש שסיפק לי אינפורמציה על משכורות ועל ענייני הכספים שאינם כביכול, בסדר, ומסי-פר על החקירות שערכתי, כביכול, ועל עניינים פסיכולוגיים שענייני את הציירת פרידל, כדי להוציא ממנה אינפורמציה — ושעכשיו הכל אבוד, כי העולם הזה כבר יודע הכל.

כששמעתי את הדברים הללו, הודקפו אצלי האוזניים. חשתי עוד התגבר למחרת היום, כאשר ביקר אצלי מישהו, שלדאבונני אני יכול לגלות את שמו, ולחש לי באוזן שלחנים חושד אני בגרשון פורמן — כי גרשון פורמן הינו אדם ישר בתכלית וכל מה שעשה, לא עשה בשביל עצמו אלא לפי דרישה מפורשת מצד העירייה, הזקוקה לכמה עשרות אלפי לירות לכיסוי גירעון באיזה מקום אחר — שאין לו כיסוי בתקציב.

איך לחפש עניין מופקפק?

כשמעתי את כל זה, כבר היה לי ברור שמשוה אינו בסדר, אך לא ידעתי מה. את זה הייתי צריך לחפש. אבל אני, בכל הקא-ריירה הארוכה שלי בעיתונים, מעולם לא שימשתי ריפורטר לעניינים מופקפים, ולא רק שלא ידעתי איך לחפש עניינים כאלה, אלא גם לא רציתי, מפני שאני אישית, סולד מזה.

הייתי כבר מוכן לחתור על כל העסק כולו, או להטיל אותו, במיקרה שאין ברירה, על מישהו אחר מחברי המערכת, אבל חוש-

בעניין הכנת דגמים ב-35 אלף לירות. כאן הסביר לנו גולדשטיין, שהמדובר בסכומים שבין 150,200 לירות, שנמסרו ל-45 בתי ספר ול-16 בתי-נוער, לקניית חומרים, כדי לבצע את הדגמים אשר ישאו בתהלוכה. עשיתי חשבון אריתמטי פשוט ויצא, שאם אפילו קיבל כל בית-ספר וכל בית-נוער 200 לירות, היה זה לכל היותר 12,200 לירות. אחר-כך נזכרתי שבצעם יש לי רשימה רשמית של בתי-הספר המשתתפים בתהלוכה, וברשימה הזו לא מופיעים יותר מ-20 בתי-ספר ותשעה מועדונים, המשתתפים בתה-לוכה עם דגמים משל עצמם. אם כך, אין ספקי זה יכול להסתכם ביותר מ-5,800 לירה. על מה הוצאה, איפוא, שאר 29,200 לירות? למחרת השיחה עם גולדשטיין ופורמן, החלטתי לברר את ענין החביות. אף-על-פי שלא נמסר לי (כי לא שאלתי) שמו של הקבלן המסדר את החביות ברחובות תל-אביב בשביל העירייה, מצאתי אותו בקבלן קבלן זה אינו אלא קבוצת שימשון, לא הכדורגל, אלא קבוצת שימשון, מובילת המשאות, המעבירה קופות, ארונות ורהיטים, החברה עם המנוף הגדול, מרחוב הקישון. הלכתי למשרד מציבה את החביות לעדלאידע ויכול להציב לי 500 חביות בצפון תל-אביב, בשביל איזו חגיגה פרטית ביום העצמאות? על זה ענה לי האיש משימשון שהגעתי בדיוק למקום הנכון, ואני נמצא עכשיו במש-רד מציבה-החביות הכי טובים והכי זולים בעיר. כדי לשכנע אותי, הוסיף ואמר, שא-פילו העירייה מציבה את החביות לעדלאידע באמצעותם, והם מציבים בשביל העירייה 2500 חביות (2500) לאורך מסלול העדלא-ידע? ומה שנוגע למחיר — הוא הבטיח לי שלא יקח ממני יותר ממה שהוא לוקח מהעירייה, והיינו: שלוש לירות ורבע בש-ביל חבית. אם תעשו חשבון, יהיה הסכום שהעירייה משלמת בשביל הרובל 2500 ח-ביות, סך 8.125 לירות.

אם אמצא שהכל באמת בסדר. במיקרה שהדברים לא יהיו בסדר, מחובתי לפרסמם. על זה התכנס פורמן ואמר שהוא לא מוכן לקבל תנאים כאלה. רצה עוד להגיד משהו אבל התחרט. החלטתי לחטוף שיחה עם מר גולדשטיין.

הלכתי לפגישה בשעה היעודה, יחד עם כתב אחר של העולם הזה. הגענו בזמן ונכ-נסנו לחדרו של גולדשטיין, שקיבל אותנו די לבביות ומסר לנו את סעיפי ההוצאה השונים של העדלאידע. הנה הם:

הוצאות בטחון:	18.000
לכנת דגמים:	35.000
מגבירי קול ותזמורות:	8.000
פירסום:	3.000
משכורות:	14.000
אמנים-ציירים:	8.500
במה למוזונים:	5.000
ביטוח:	1.500
רכב:	5.000
סה"כ	98.000

הכל טוב ויפה, חשבון הוצאות לעילא. אפילו השטן לא יכול לפתוח כאן פה. עכ-שיו רציתי דעת קצת יותר פרטים. מה זה שמונה-עשרה אלף לבטחון? האם משלמים למסרה?

חס ושלום, אמר גולדשטיין. המשטרה לא מקבלת כסף. זו הוצאה על 3000 חביות בשביל חסימת הכבישים, חבלים, שילוט, הכנת מיגרש-חנייה ודיגול. חשבתי על זה, ופיתאום עלה בדעתי — מה פיתאום שלושת אלפי חביות? האם אין לעירייה חביות מוכנות מהשנים הקודמות? על זה חיקן גולדשטיין את עצמו ואמר שבאמת יש אסף חביות מקודם, ומכנינים רק אלפיים חביות חדשות.

באותו רגע ניכנס לחדר גרשון פורמן והצטרף אלינו. כששאלנו אותו אם הוא מוכן, אולי, לברר לנו את מספר החביות, חזר על גירסתו הראשונה של גולדשטיין (3000); אבל אחר-כך, כששמע את התיקון שכבר קיבלנו, הסכים גם כן להוריד אלף. בינתיים החליט גולדשטיין לברר סופית את מצב החביות וביקש מאחד הפקידים שימציא לו את המקור. לאחר חיפושי-מה נמצא החשבון המקורי והנה הוא לפיכום:

1.000 חביות נוספות	6.000
הובלה	9.500
חבלות	1.500
רכישת חבל	1.000
שלטים, צביעה	2.000
דיגול	1.000
סה"כ	21.000

אני חשבת ש-18 אלף לירות זה לא נכון — והנה מסתבר שזה עוד בוול.

עוד מעשה בחביות

אחרי החביות, הגיע תורו של הסעיף

עוד מעשה בחביות

אחרי החביות, הגיע תורו של הסעיף

פורמן וחשבונות לא תואמים

גולדשטיין חביות, חבלים